

Inspecties naleving verbod professioneel gebruik gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw 2019

Introductie

Sinds november 2017 is er een verbod van kracht waarin het voor professionele gebruikers buiten de land- en tuinbouw niet meer is toegestaan gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken ([artikel 27b, Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden](#)). Bij gebruik buiten de landbouw valt te denken aan toepassingen in openbare ruimte en (afgesloten) industrieterreinen.

Sinds maart 2016 geldt al een verbod voor professioneel gebruikers voor het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen. In 2019 zijn, net als in voorgaande jaren, inspecties uitgevoerd om toezicht te houden op dit verbod. In totaal zijn 102 inspecties uitgevoerd. De meeste inspecties betroffen steekproefsgewijze inspecties. Verder is er 1 inspectie naar aanleiding van een melding uitgevoerd en 17 toepassingsinspecties, waarbij op het moment van de bespuiting ter plekke een inspectie werd uitgevoerd. De inspecties richtten zich met name op het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen, waaronder middelen met de werkzame stof glyfosaat.

In deze factsheet worden de inspectieresultaten 2019 weergegeven voor volgende 3 doelgroepen:

- Bedrijventerreinen
- Hoveniers
- Pretparken

Verbod in het kort

Het is voor professionele gebruikers verboden gewasbeschermingsmiddelen toe te passen buiten de landbouw, zoals verhardingen, openbare ruimten of bedrijventerreinen.

Aanleiding voor het verbod

Het verbod is aangekondigd in [staatsblad 112](#) en heeft als doel de menselijke gezondheid en kwaliteit van het oppervlaktewater te beschermen tegen vermijdbaar gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het verbod is met name tot stand gekomen vanwege normoverschrijdingen van glyfosaat in drinkwater en oppervlaktewater.

Uitzonderingen

Op het verbod waarbij het voor professionele gebruikers buiten de landbouw niet meer is toegestaan gewasbeschermingsmiddelen toe te passen zijn enkele uitzonderingssituaties benoemd. Deze uitzonderingsbepalingen zijn opgenomen in de artikelen 8.2 t/m 8.4 van de [Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden](#).

Particulieren

Particulieren mogen alleen niet-professionele gewasbeschermingsmiddelen gebruiken, zij het met hun beperkingen. Deze middelen mogen volgens hun wettelijke gebruiksvoorschriften niet buiten de privésfeer worden toegepast, maar enkel in (volks)tuinen, huis en/of kas. Ongeacht of het verbod voor u van toepassing is of niet, wordt particulieren aangeraden om te kiezen voor niet-chemische bestrijding om een bijdrage aan het milieu te leveren. Meer informatie hierover en over het verbod kunt u vinden op www.onkruidvergaat.nl.

Bedrijventerreinen

Er zijn 13 bedrijventerreinen bezocht waarbij aan de hand van fysieke waarnemingen van afstervend onkruid op bedrijfslocatie is gecontroleerd op het mogelijk gebruik van chemische onkruidbestrijding. Op 5 bedrijventerreinen is geteld op hoeveel plaatsen of locaties verschijnselen van afstervend onkruid en/of mogelijk gebruik van chemische onkruidbestrijding is waargenomen. Uit de tellingen blijkt dat bij 22% van de op de bedrijventerreinen gevestigde bedrijven verschijnselen van afstervend onkruid zichtbaar was. Afstervend onkruid is slechts een indicatie van mogelijk gebruik van chemie. Onkruid sterft ook af ook door bijvoorbeeld branden of stomen. Bij de bedrijven met de duidelijkste afstervingsverschijnselen is daarom nader onderzoek uitgevoerd op het mogelijk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter bestrijding van onkruid.

Bedrijven die mogelijk onkruid chemisch hebben bestreden

Bij 52 bedrijven zijn inspecties uitgevoerd. Bij 34 van de 52 bedrijven is een schriftelijke waarschuwing of rapport van bevindingen aangezegd voor het niet toegelaten gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen. In veel gevallen betrof het hierbij glyfosaat.

Bij 21 van de 34 bedrijven was sprake van gebruik van een gewasbeschermingsmiddel bestemd voor particulier gebruik. In acht gevallen was sprake van gebruik van een gewasbeschermingsmiddel voor professioneel gebruik. In één geval werd een buitenlands gewasbeschermingsmiddel gebruikt. In de andere vier gevallen werd een huishoudmiddel (azijn of zout) of een biocide gebruikt. Deze middelen hebben geen toelating voor het bestrijden van onkruiden op verhardingen.

Stomen is een methode om onkruid te bestrijden.

Lage bekendheid van het verbod

Bij 25 van de 34 overtreders (74%) bleek men niet (21) of onvoldoende (4) op de hoogte te zijn van het verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen of de beperkingen in de gebruiksvoorschriften. Dit is in lijn met de bevindingen in 2017 en 2018. In 2017 bleek 77% van de overtreders niet of onvoldoende op de hoogte te zijn van het verbod en in 2018 was dit 74%. Slechts in enkele gevallen is geconstateerd dat men doelbewust het verbod overtreedt.

Hoveniers

Hoveniers vallen onder de professionele gebruikers. Hoveniers dienen als professionele gebruikers rekening te houden met wet- en regelgeving rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw. Er zijn 13 hoveniers bezocht die info op hun eigen website hadden staan die duidt op professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bij 5 van de 13 bedrijven is een

schriftelijke waarschuwing of rapport van bevindingen aangezegd. Driemaal voor overtredingen vanwege het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op onkruiden. Éénmaal voor het op voorraad hebben van buitenlandse middelen en éénmaal voor een onvolledige spuitregistratie. Één hovenier gaf aan op de hoogte te zijn van het verbod, maar toch toe te passen om klanten tevreden te houden. Zeven hoveniers gaven aan al jaren geen gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken, maar vooral niet-chemische maatregelen toe te passen. Gewasbeschermingsmiddelen worden door hen alleen toegepast in de uitzonderingssituaties zoals bij de bestrijding van de buxusmot. Bij zeven hoveniers zijn de teksten met betrekking tot het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen van de website gehaald.

Pretparken

Er zijn 17 pretparken en twee auto- en motorsport circuits bezocht. Bij twee van de 17 pretparken is een rapport van bevindingen aangezegd vanwege het gebruik van glyfosaat op onkruiden. Eén pretpark gaf aan geen chemische gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken omdat er vrijwel elke dag ouders met kinderen op het pretpark komen.

Meldingen

Op basis van een melding werd een bedrijf gecontroleerd dat een "verhardingsreiniger" op de markt bracht, terwijl het middel hiervoor niet toegelaten is. Uit onderzoek bij tien hoveniers kwam naar voren dat het bedrijf de "verhardingsreiniger" ter bestrijding van onkruid aanpreeft en op de markt bracht. Tegen het bedrijf is een rapport van bevindingen opgemaakt voor het op de markt brengen van een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

Toepassingsinspecties

Inspecteurs kunnen ter plekke een onaangekondigde inspectie uitvoeren wanneer zij personen zien die gewasbeschermingsmiddelen toepassen, de zogenaamde toepassingsinspecties. In 2019 zijn op het gebied van gewasbescherming buiten de landbouw 17 toepassingsinspecties uitgevoerd. Hierbij is negen keer een schriftelijke waarschuwing of rapport van bevindingen aangezegd voor het niet toegelaten gebruik van onkruidbestrijders op verhardingen.

Conclusie

Naleving van het verbod van gewasbeschermingsmiddelen door niet-landbouwbedrijven is laag, evenals in 2018. Bij de gecontroleerde bedrijven bleek vooral onbekendheid met het verbod of niet volledig op de hoogte te zijn van het verbod de voornaamste reden van niet naleving. Bij het merendeel van de overtredingen betrof het gebruik van glyfosaat.